

Székelyország

«Székely-Udvarhely»

Csik, Háromszék, Marostorda, Torda-aranyos és Udvarhely-
vármegyék partoktól független, székely érdekű újság

Előfizetési ára: egész évre 10 K, félévre 5 K
negyedévre 2 K 50 f. Egyes szám 16 fillér. Hirdeté-
sek díjszabás szerint. Megjelenik minden vasárnap

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PÁL
LAPTULAJDONOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyud-
varhely, Kossuth-utca 31. sz. Telefon 15. sz. Posta-
takarékpénztári csekk- és kliringszámla 10489. sz.

Talpra magyar!

**Az élelmiszerek termelésének és forgalomba hozat-
alának országos rendezése közérdekű alapon**

Írta: **Hollósy István dr.**

Miként kellene az értékesítés terén a közvetítőket kizárni teljesen s a közvetítők hasznait az egész nemzet javára megszerezni? Miként kellene a termelő, fogyasztó, értékesítő hitelszövetkezetek, egyházi és községi takarékpénztárak segítségével a magyar birodalom egész társadalmára számára egy közlelmelési bank r.-t. létesíteni? Miként kellene a közlelmelési bank r.-t. óriási jövedelmeit a községi pótdadók és fogyasztási adók megszüntetésére fordítani, a közlelmelést olcsóbbá tenni, ellenben az élelmicikkek hamisítását s a büntetlen csalást lehetetlenné és drágává tenni? Miként lehetne végre a magyar föld világhírű termékeinek jóhírére visszaszerezni s lehetővé tenni azt a nagyszabású eszmét, hogy a magyar nemzeti kereskedelem, mint élő szervezet, élő valóság, a magyar nemzet visszaszerzett nagy erkölcsi tekintélyével, megbízhatóságával és óriási nagy tömegével jelenjen meg végre, mint egy eddig sehol nem létező, verseny felett álló világceg, a világkereskedelem legtávolabbi piacán is, ahol végre elfoglalhassa az őt joggal megillető legelső helyeket?

II.

A magyar társadalomnak tehát, amint nemzeti irányban kezdi magát szervezni, első tendője az lesz, hogy a Verbőczy-féle frank, germán hűbéri elveket lomtárba tegye és a magyar nemzet alap-törvényeit kövesse. Ne egyes családokat halmozzon el a közjövödelmekkel, hanem az egész nemzetet részesítse a közjövödelmekből. Ma az a jelszó, hogy a községnek, városnak nem szabad vagyonosodni, nem szabad gyógytári, közjegyzői, közszállítási, bérleti, banküzleti stb. jövedelmekhez jutni s meggazdagodni, holott az ókori turzo (etruszk) és fényi (fénikai) városoknak, vagy Velence és a Hanza (Hunza) városok óriási vagyont gyűjtven, lakóikat pótdadók helyett még jövedelmekben részesítették. Ez a jelszó, hogy „csak magán embereknek lehet gazdagodni“, a község pedig mondjon le a „szabad kereskedelem“ jelsza-

váért minden ilyen törekvéstről — ma már államellenes célzattal bír. Mert ha jónak látták a középkor szobatudósai azt, hogy egy-egy családnak adtak ma milliókat érő vagyont: most — amikor milliós hadseregre van szükség — a világháború megmutatta, hogy ha Püsztaszer 65.000 hold szántóföldjét a csongrádmegyei tíz községnek adta volna elidegeníthetetlen tulajdonul a korona, ma onnét ezer és ezer ép, erős magyar honvéd állhatna csatasorba, azonban Püsztaszer 800 év alatt semmit sem fejlődött, sőt Algyő, Tápé, Csongrád lakossága Amerikába kezdett költözni, mintahogy székely és csángó véreink is a hajdani kun és Bessenyő-Avarországokban keresnek megélhetést, mert Erdélyben is nem az ősi magyar, kuu és székely társadalmi törvényeket, vagyis az egész társadalom érdekeinek elősegítését, hanem csak egyes családok lekonyerezését, előtér-

be tolását tartották szem előtt 800 év alatt. Ma aztán a tábó-székelyeket a hajdani kis-Szitytyaországnak, vagyis a Tar-Bessenyők országának, Kunországnak, Jász-Havaselve és Moldován országoknak máai birtokosai azzal fogadják, hogy nem a tábó-székelyeknek voltak a tábók, latinosan a dákok ősei, hanem a latin olasz atyafiságra hivatkozó románok, akikről kiderült, hogy a hun—avar és mákus királyi szittyák juhászai vagy oláhjai voltak s azelőtt rumiszittyák néven is szerepeltek az etruszk (turzo), pelasg (palóc) és makár (magyar) szittyá nemzetségek között a legrégebb ókorban. A makár és ugor ugyanegy volt az ugor név alatt ismert nemzettel, akiket „boldog“ vagy „szerencsés“, vagy „jósló bölcs“, azaz augur és mákus név alatt is említenek az ókorbéli irások. Arab és török nyelven ma ez az ugor név annyit jelent, mint „boldog, szerencsés“.

De nemcsak honvédelmi szempontból szükséges a községek, városok egész közönségének érdekeit előtérbe helyezni minden vagyoni kérdésben, hanem szükséges emberségi szempontból is; mert a magyar községek között nem egynek olyan közterhei vannak s oly rettenetes nyomorban élnek, hogy az álamra nézve sem lehet közömbös az a kérdés, vajjon mily óriási értéket vesz el a magyarság, mikor ily sok erő kihasználatlanul pusztul el?

Pedig jól tenné a kormány, ha megkérdezné az összes városok és községek előjáróit és közönségét, vajjon szakszerű és lelkiismeretes vagyongazdálkodás mel-

Kánaánban felújítani a régi Hunza és Turzó városok példáit s nemcsak adómenetessé tenni a községek háztartását, hanem még jövedelmezővé tenni a polgárságra nézve? Ha valamikor megépül a Szeri-Püsztan „Árpád városa“ — itt meg lehetne mutatni, hogy milyen legyen majd a mintaszerű magyar községi, városi közigazgatás szervezete?

Hogy ebben a kérdésben köteleessége a magyar társadalomnak összefertani, honalapítónk törvényének engedelmessé a községek és városok felsegítésére sietni, azt a közlelmelési ügy terén bekövetkezett állapotok igazolják.

A közlelmelés terén rendet csak úgy lehet csinálni, ha az egész magyar társadalom, vagy a városok, községek közönsége együttesen fogja elhatározni, hogy saját maga fogja létesíteni azt a pénzügyet, társadalmi bank gyanánt, amelynek erejével aztán könnyű lesz a közvetítőket teljesen kizárni az élelmiszerek kereskedelméből, a termelőknek, pedig nemcsak kifizeti azonnal áruit, hanem előlegeket is ad, sőt jelzálog-hitelekre is feljogosít és közraktárainkban a termények biztosításáról is gondoskodik.

Hogy az ország összes városaiban és községeiben mily óriási értéket képvisel az az összeg, amit a közvetítők keresnek, azt el sem lehet képzelni, azonban éppen az ő kapzsiságuk vezette rá a társadalmat arra a gondolatra, hogy ennek ellene szegüljön és ezt az óriási jövedelmet, ami akkor is meglesz, ha az árakat leszállítják a helyes színvonalra, a közönség arra fodítsa, hogy

a fogyasztási adókat és községi pótdadókat fedezze s a magyar társadalomról e két nagy terhet levegyék.

A hős 82-esek.

A cs. és kir. Hadügyminiszterium 1915. július 30-án kiadott 224-ik számú veszteség lajstromába foglalt székelyudvarhelyi császári és kir. 82-es ezredbeli tisztek és legénység névsora. (LII. közlemény.)

György Ferenc pót. 22. sz. Csikszépvíz 1887 ms. — György Imre 5. sz. Csikszentimre 1893, meghalt 1915 május 7. — György Márton 19. sz. Udvm. Lövete 1892 ms. — György Mihály 5. sz. Csvm. Gyergyótölgyes 1894 ms. — György Mihály 19. sz. Csikszentmárton 1889 ms. — György István 19. sz. Csikszenttamás 1893 ms. — Györgypál Ferenc c. őrvezető 6. sz. Csikszentmihály 1892 ms. — Hadnagy Márton 22. sz. Udvm. Zetelaka 1890 ms. — Hajas István 23. sz. Udvm. Korond 1886 ms. — Hajdu Albert szakaszvezető 22. sz. Udvm. Székelyszentlélek 1885, meghalt 1915 május 11. — Hajdu János őrvezető 17. sz. Udvm. Székelyszenterzsébet 1886 ms. — Handarin Demeter 11. sz. Csvm. Békás 1893 megs. — Handerik Demeter 13. sz. Csvm. Békás 1884 megs. — Hanga János 22. sz. Csvm. Várhegy 1889 ms. — Hariczka János 19. sz. Csikszentgyörgy 1887, meghalt 1915 május 7. — Hegedüs Ferenc 21. sz. Udvm. Korond 1889 ms. — Hegyi Márton 20. sz. Udvm. Siklód 1893 ms. — Héja Agoston pót. 20. sz. Csikszépvíz 1892 megs. — Herlab Sándor 9. sz. Csvm. Bálbor 1893, meghalt 1915 május 7. — Hideg Demeter címz. őrvezető 9. sz. Csvm. Békás 1881 ms. — Hideg János 9. sz. Csvm. Gyergyószentmiklós 1893, meghalt 1915 május 7. — Hinga József 21. sz. Székelyderzs 1894 ms. — Hodgyai Miklós tizedes 19. sz. Udvm. Miklósfalva 1891 ms. — Hodgyai István őrvezető 21. sz. Udvm. Etéd 1887 ms. — Hodgyai Elek pót. 22. sz. Udvm. Miklósfalva 1888 ms. — Homorosán János 5. sz. Udvm. Magyarfelek 1893, meghalt 1915 május 11. — Horváth András 5. sz. Csvm. Gyergyóalfalu 1892 ms. — Huszár Péter 1. pót. sz. Csvm. Gyergyóbékás 1895 megs. — Huszár István 5. sz. Csvm. Kilyénfalva 1894 ms. — Huszár Tódor 23. sz. Csikvm. Gyergyóbékás 1888 ms.

Honka Barnabás 8. sz. Csvm. Mádéfalva 1882 megs. — Ilyés Ferenc 19. sz. Csvm. Kászonyfalva 1893 ms. — Ilyés Ignác 23. sz. Csikvm. Kászonyfalva 1887 ms. — Ilyés József 7. sz. Csvm. Gyergyóremete 1894 ms. — Imecs Márton 17. sz. Csikszenttamás 1893 ms. — Imecs Zsigmond 7. sz. Csikszenttamás 1893 ms. — Imre Sándor 21. sz. Csikszentimre 1886, meghalt 1915 május

11. — Ince Albert 22. sz. Udvm. Ege 1889 ms. — Ince József pót. 22. sz. Csikszentimre 1888 ms. — Istánezu Lajos őrvezető, c. tizedes 22. sz. Udvm. Kénos 1889, meghalt 1915 május 11. — Istók Ferenc 10. sz. Udvm. Székelymagyaros 1891 megs. — Istók István c. őrvezető 5. sz. Udvm. Székelymagyaros 1882 ms. István Péter 5. sz. Udvm. Korond 1890 ms. — Istvánfy Mihály 20. sz. Kőrspatak Udvm. 1893, meghalt 1915 május 9. — Ivacs József 5. sz. Csvm. Gyergyóremete 1894 ms. — Izsi István tizedes 9. sz. Udvm. Székelyszombor 1886 ms.

Jakab Sándor 23. sz. Udvm. Oklánd 1888 ms. — Jakab Elek 6. sz. Udvm. Nyikómalomfalva 1887 ms. Jakab Ferenc 1. sz. Udvm. Oroszhegy 1894 ms. — Jakab Ferenc 17. sz. Udvm. Siménfalva 1887 ms. — Jakab József őrvezető, c. tizedes 2. sz. Udvm. Székelyszentábrahám 1886 ms. — Jakab Péter 17. sz. Udvm. Nyikómalomfalva 1886 ms.

(Folytatjuk.)

53 esztendő Udvarhelyvármegye közigazgatási életéből.

Irta: lengyelfalvi Bátor, Orbán Ottó.

XIX.

Haller helyébe a Széll-kormány kishalmágyi Hollaky Arthurt küldötte főispánnak, aki Jakab Gyula alispánt nyugdíjaztatta és helyébe Dr Damokos Andort a belügyminisztériumból hozta le alispánnak.

A jog, törvény és igazság jegyében érkezett vezérek legkiválóbb érdemei közé tartozott, hogy a főispán művésziesen zongorázott és az alispán hasonló virtuozitással hegedült.

Különben Hollaky főispán száraz, paragrafusragó hivatalnok volt, aki az alantasait szigorú kordában tartotta. Ha valaki 5 perccel később érkezett vagy 10 perccel korábban távozott a hivatalból, az ellen a legszigorubban lépett fel. Hivatalnoktársait egyébként nem tekintette, mint neki alárendelt eszközöknek. E miatt aztán a bensőbb bizalom, kölcsönös megbecsülés az adminisztrációnál is hiányzott.

Az ellenzék Hollaky idejében ismét megerősödött. A választásokon a Haller által bejuttatott bérenceket, konclesőket kibuktattuk és helyükbe mind megbízható, semmi érdeket nem hajhászó székely földmives embereket választattunk be a törvényhatósági bizottságba. Ezek aztán — dicséretükre legyen mondva — helyüket meg is állották.

Ugron János, mint országgyűlési képviselő — legnagyobb sajnálatunkra — az ellenzékéből átment a kormánypartra. Ezt azonban nem az ő ingatagságának, hanem a Haller által ellene gőzerővel vezetett hajsza következményeinek tulajdonítottuk. Miután azonban utunk kétfelé vált,

mint politikai ellenfelek — fájó szívvel bár — a harcot fel kellett veyük ellene.

Ugron János mandátuma a Hollaky főispánsága alatt járt le. A választást kitiűzték és az udvarhelyi kerületben Ugron János volt a kormánypárt jelöltje.

Az ellenzék Kossuth-párti programmal Kállay Tamást léptette fel. A párt elnöke Ugron Gábor és Bartha Miklós ajánló-levelei kíséretében, Kállayt elküldötte hozzám, hogy az udvarhelyi kerületben és a választáson támogassam.

Kállay Tamás érkezése idejét tudatta velem és a székelyudvarhelyi vasuti állomásnál egymagamban vártam is őt. Bemutatkozása után azt mondotta nekem, hogy engemet a pártom egy ajánlott neki, mint ritka becsületes embert. Azért a lelkét az én kezemben ajánlja.

Kállay kinézése nekem nem nagyon tetszett. Ugy nyilatkoztam neki, hogy miután akkora bizalommal küldötték hozzám, én most nem léptetem fel, mert magam sem ismerem őt, a székely nép annál kevésbbé. Nem akarom, hogy megbukjon s akkor a párt azt mondja, hogy én őt a székelyekkel kiraboltattam.

Menjen vissza Budapestre. Ém a kerületet bejáróm s ha kilátás lesz a megválasztására, egy hét múlva jöjjön vissza és akkor a párt itteni tagjaival felleptetjük. Így tehát Kállayt én megérkezése napján visszaküldöttem Budapestre.

Másnap egyedül szánba ültem s a kerületet bejártam. Ugron János a kortesek tömegétől kísérve, mindenütt előttem járt programbeszédét megtartani.

Én minden községbe akkor érkeztem, amikor már a választók a programbeszéd meghallgatása után, javában itták a kormánypárt pálinkáját. Az összegyűlt nép mikor meglátott, kirohant előmbe s a szánból kivettek és bevettek a tanyára. Lelkesedéssel kiáltották: éljen a balpárt, itt van ami megváltónk!

Mindenütt beszédet tartottam a választókhöz. Arra kértem őket, hogy az ellenzék mellett tartsanak ki és szavazzanak Kállay Tamásra.

Amikor a kormánypárt körutját befejezte, utánuk én is végig jártam a kerületet és a kormánypárt pálinkája mellett, egyetlen fillér költség nélkül Kállay Tamásnak a nagy többséget biztosítottam.

Kállay — megállapodásunk szerint — egy hét múlva visszajött. Akkor aztán a helyi pártnak bemutattam és felléptettük. A kerületben a körutat megtettük és programbeszédét mindenütt elmondotta — óriási lelkesedés között.

(Folytatjuk.)

A harctérre mindenki küldhet és táborigorban küldjön is hírlapot itthonról.

Székely hősök.

Csik-, Háromszék-, Marostorda-, Tordaaranyos- és Udvarhelyvármegyéből származó és a világháboruban megsebesült, meghalt vagy hadifogságba jutott hősöknek a hadügyminiszterium veszteség lajstromai alapján összeállított hiteles kimutatása.

LIV.

Az 1915. május 28-án kiadott 184. sz. veszteségi lajstrom szerint: Ardlean Miklós 2. gye. 3. sz. Háromszékvm. Bodola 1891 ms.

Barta György 2. gye. 11. sz. Hszvm. Kovászna 1881 hadifogoly. — Bartalis János 2. gye. 5. gépfő. Hszvm. Páva 1894 ms. — Benkő Rafael 2. gye. 11. sz. Hszvm. Közérajta 1885 hadifogoly. — Biró Miklós 2. gye. 6. sz. Hszékvm. Bölon 1893 ms. — Boricsan János 2. gye. ezredközpont Hszvm. 1891 ms.

Csüdör István 2. gye. 15. sz. Hszvm. Nagynyújtód 1895 ms.

Domeuj István 2. gye. 9. sz. Hszvm. Sepsiszentgyörgy 1894 ms.

Farkas János József 2. gye. 11. sz. Hszvm. Szárazajta 1882 hadifogoly. — Fazakas Kálmán Ádám szanitéc Nyáradremete 1892 hadifogoly (Chabarowsk, Oroszország). — Fikó József 2. gye. 11. sz. Csikvm. Gyimesközéplak hadifogoly.

Gál Ignác 2. gye. 11. sz. Csikszentmihály hadifogoly. — Gánya György 2. gye. 10. sz. Hszvm. Adoboly 1880 ms.

Gyergyay Lázár 2. gye. 11. sz. Hszvm. Kézdialmás hadifogoly. — Gyöngy László pót. 2. gye. 15. sz. Hszvm. Eresztevény 1887, meghalt 1915 április 10.

Imre László pót. 2. gye. 12. sz. Hszvm. Haraly 1888 ms.

Kádár Albert 2. gye. 11. sz. Hszvm. Gelence 1887, meghalt 1915 március 30. — Kovács Dénes tart. 2. gye. 3. sz. Hszvm. Felsőcsernáton 1881 ms.

Leheles János 2. gye. 6. sz. Hszvm. Sósmező 1893 ms. — Lukács Albert tart. 2. gye. 9. sz. Hszékvm. Gelence 1885 ms. — Lupu Mózes 2. gye. 11. sz. Hszvm. Szárazpatak 1880 megs.

Molnár Ferenc 2. gye. 16. sz. Hszvm. Angyalos 1894 ms. — Molnár Géza 2. gye. 16. sz. Hszvm. Kézdivásárhely 1894, meghalt 1915 április 1—15.

Nagy József pót. 2. gye. 17. sz. Hszvm. Szilvásalán 1883 ms.

Popika György 2. gye. 11. sz. Hszvm. Magyarbóza 1893 hadifogoly.

Sándor József 2. gye. 19. sz. Hszvm. Kézdiszentlélek 1895 megs. — Soós Áron 2. gye. 16. sz. Hszékvm. Keresztvár 1893 ms. — Stréza Mihály 2. gye. 8. sz. Hszvm. Mikóujfalu 1894 ms.

Szász Ferenc 2. gye. 11. sz. Hszvm. Zalán hadifogoly.

Vajda István 2. gye. 4. sz. Hszvm. Gelence 1894 megs. — Veres András 2. gye. 19. sz. Hszvm. Kovászna 1893 ms.

Zöldi István 2. gye. 17. sz. Hszvm. Torja 1892 ms.

Az 1915 május 19-én kiadott 181. sz. veszteség lajstrom szerint:

Bod Imre tüzérmester 34. tüzérezr. 4. ágyusüveg Hszvm. Lemhény 1890 ms.

Erős Ferenc tüzérmester 34. tüzérezr. 4. ágy. Tordavm. Komjászeg 1892 ms.

Lőrincz Imre őrzető, c. tizedes 82. gye. I. gépfő. Udvm. Kápolnáfalu 1887 ms.

(Folytatjuk.)

Irodalom.

Augusztai Naptár. Az irodalom legnépszerűbb terméke a naptár, amelyet megszerez mindenki, a legszegényebb ember is, a leggazdagabb is. A naptár szórakoztató olvasmány, tanácsadó, ismeretterjesztő és mindennapi életünkben utmutató. Most a «ninden eber barátja», a naptár új és korszerű cél szolgálataiba állott és az imént elsorolt jó tulajdonságai mellett rokkant hőseink érdekeit is istápolja. Az Augusztai-Alap a Nemzet Háza a rokkantak otthonává, az 1916-ik szökő évre naptárt adott ki, amelynek címe Augusztai-naptár. Szerényen hangzó cím, mert a tartalma sokkal többet ad, mint amit a naptáról várhat a közönség. Ez az izléses kiállítás, vaskos kötet a legjobb magyar írók almánachja. Szépirodalmi részében huszonnyolc magyar író ragyogó tehetségének legjavát adta a közönségnek, a háborús jótékony cél javára. Huszonnyolc magyar író műve egykötetben a legnagyobb irodalmi esemény, amely a naptáriróadalom kereteiből magasan kiemelkedik. Faragó Jenő, a kitűnő tollú író szerkesztette a naptár szépirodalmi részét, amelyet Bárczy István, Budapest népszerű polgármestere vezet be a háborús 1914—1915. évről írott költői lendületű esszével. Egymás után következnek a szépirodalom legszebb termékei: Biró Lajos Az anarkista, Bede Job A halott leány esküvője, Bálint Lajos A csunya Sam igazsága, Drasche Lázár Alfréd kapitányom és a dominója, Faragó Jenő Tuchman, Hajdu Miklós Tanácsok Polikárpnak, Hajó Sándor Délibáb-utca 7, Hevesi József Augusztai, Hervay Frigyes Ének a harminckettesekről, Ignó A nők hadi kötelessége, Kosztolányi Dezső Őcsém Kozma Andor XXXIII. zsoltár, Krudy Gyula Czinke a Jezsuita-lépcsőn, Lakatos László Fácán, Lázár Miklós Két nap Görzben, Márkus Miksa Egy hős emlékére, Molnár Ferenc Péterke, Nádas Sándor Zöldi Zsanett kintjai, Pekár Gyula Magyarul verekedni, Porzolt Kálmán A Petkó Laci hat lánya, Révész Béla gyermekecskék, Sebők Zsigmond Az öreg halász, Szini Gyula A pesszimista,

Tormay Cecília Jeltelen végzet, Vajda Ernő A drót című elbeszélései, költeményei és szindarabjai. A legkülönböző irányú íróknak ilyen díszes táborra egy kötet lapjain még sohasem ostromolta a közönség érdeklődését. A könyv naptári része is a legtekélyesebb. Az Augusztai-Alap történetéről írott történelmi visszaemlékezés keretében találja az olvasó Magyarország főrangú nőinek és férfainak az arcképeit, akik az Augusztai-Alap igazgatóságán a háború alatt országos hadi jótékony célú működést fejtettek ki. Elől a minden háborús jótékony célú mozgalom nemeslelkű patronája, az Augusztai alap védnöke, vezére: Augusztai főhercegasszony legujabb fényképe, utána Csernoch János biboros hercepprimás, diszelnök, Lányi Leó v. h. t. t., Dr Bárczy István polgármester, elnökök, Lónyay Sándorné ügyvezető igazgató, majd az igazgatósági tagok. Az Augusztai Naptár változatos gazdag tartalma, művészi nyomdatechnikai kiállítására dacára csak egy korona és egész jövedelme a Nemzet Háza rokkant otthonára. Mindenkinek szüksége van naptárra, mindenki vegye meg az Augusztai Naptárt. Egy koronáért páratlan irodalmi munkát kap és rokkant hőseinket is segít. A naptárt a Franklin-Társulat legmodernebbül berendezett nyomdájában nyomták. Az Augusztai Naptár megrendelhető lapunk kiadóhivatalában és az Augusztai-Alap központi irodájában (Budapest, VII. Károly-körút 3) az egy korona és 20 fillér portó beküldésével. Aki ajánlottan kívánja a naptár megküldését, 45 fillér portóköltséggel mellékeljen.

HIREK.

— **Püspök-látogatás.** Mint értesülünk — Gróf Majláth Gusztáv Károly erdélyi püspök a folyó év tavaszán az udvarhelyi róm. kath. esperes-kerületben fog látogatást tenni.

— **Önkéntesek előléptetése.** Rothenáry Albert ezredes, a székelyudvarhelyi cs. és kir. 82-es ezred parancsnoka Györke Dénes, Márton Dénes e. é. ö. c. szakaszvezetőket, Dr Gonda Ferenc e. é. ö. c. tizedest, Albertini Jenő, Vajna Ernő, Szabó Károly, Fábian Ferenc, Dakó Sándor, Bokor Ferenc, János Áron, Nagy Domokos, Zakariás György, György József, Dr Konjádi István, Miskolczi László, Szabó Gyula, Nagy Géza, Máthé Árpád, Miklósi István, Zárug József, Orbán Balázs, Kelemen József, László Zsigmond, Pálfi Sándor, Szilágyi István, Jeszenszky Sándor, Csép Dezső, Bodi János, Péli Gyula, Finta Miklós, Biró Albert, Varga Pál, Breda János, Blénessy Sándor, Csukás Géza, Pesti Gyula, Neumann Henrik, Csehely Aladár, Zakariás Ignác, Herlinger Márkus, Nagy György, Hirsch Márton, Gál András, Rácz Jenő, Weisz József, Macskássy Ernő

egyévi önkénteseket — e. é. címz. őrmestereknek; Ferencz Imre, Szabó Dénes, Darvas István, Jakab Dénes, Schnell Hermann, Schobert Aladár, Fährich Szilárd, Meissel Vilmos e. é. önkénteseket — e. é. önk. címz. szakaszvezetőket; Beke Kálmán e. é. ö. — címz. tizedesnek; Szöcs Kálmán e. é. önkéntesjelöltet címz. őrzetőnek léptette elő.

— **Pártfogó egyleti közgyűlés.** Az erdélyi pártfogó-egyesület székelyudvarhelyi szakosztálya e hó 30-án d. e. 11 órakor évi rendes közgyűlést tart Székelyudvarhelyt, a kir. törvényszék főtagyalási termében.

— **82-es tisztek és legénység kitüntetése.** Ő császári és királyi apostoli Felsége Dr Dávid László és Kamocsay Lajos tart. hadnagyoknak a hadiékítményes III. oszt. katonai érdemkeresztet adományozta s elrendelte, hogy Werner János tart. főhadnagy és Kaufmann Jenő tart. hadnagy az ellenség előtt tanúsított bátor viselkedésükért a legfelsőbb elismerés tudtul adassék. I. oszt. ezüst vitézségi érmet nyert Deák Ferenc tizedes, címz. szakaszvezető. II. oszt. ezüst vitézségi érmet kaptak: Balog Vendel szakaszvezető, Pongrácz Lajos őrzető, Kozák József, Pál István, Kelemen Elek, Zwara János, Kosztándi János, Kiss Ferenc, Péter Dénes, Pap János, Jánosi Márton gyalogosok; bronz vitézségi érmet: Sienel József I. oszt. számvevőaltiszt, Vargyas János tizedes, címzetes szakaszvezető, Sütő Lajos, Stoyka János, Sofron Gergely, Csont Lázár, Keresztes Ignác, Domokos István, András György tizedesek, Faluvégi Mihály és Vizi Kálmán egészségügyi altiszt, Kari Lajos, Fülöp Imre, Bakai István, Bartis Károly őrzető, címz. tizedesek, Runkán György, Orbán Gergely, Nagy Mózes, Pataki István, Márton József, Csala Péter, Lukács Péter, Demeter István, Tankó Péter, Gáspár István, Ivácson Ilyés, Dobei József, Lukács Károly, Ágoston Ferenc, Ferencz Antal őrzető, Both Károly, Gábor Antal, Fodor Kálmán gyalogos címz. őrzető, András Imre, Bakó Mihály, Fülöp Ferenc, Goró János, Ábrahám Ignác, Gál Imre, Karda Károly, Kovács Vilmos, Kasza Lajos, Kiss István, Lakatos István, Macskási András, Szabó Márton, Szász János, Salamon Imre, Szabó László, Vajdos Gergely, Ágoston Ferenc, Ádám Elekes József, Roth András, Gál Mózes, Lakatos Imre, Máté Gergely, Szisze Mihály, Szegeldi Gergely, Toth Ferenc, Vágási Dénes, Ördög István, Gál András, Török János, Holló József, Szabó Ferenc, Regincz Lajos, Csaka Ignác, Póra Ferenc, Tankó Imre, Albert Dénes, Altyán András, Lukács Lajos, Szentkóvics Antal, Szász Ferenc, Cseke Mihály, Balázs Lőrinc, Gerbulicz Tódor, Kóródi János, Ágoston Sándor, Szentján Sándor, Székely Mózes, Zsidó István, Bedő Lajos, Hegyi Mózes, Kovács Imre, László Károly, Salla Albert, Simon Gergely, Szöcs János, Buzás

Márton, Szabó Barnabás, Fazekas József, Bordea Demeter, Fülöp Mihály József, Kerekes Ferenc, Biró Miklós, Simén János, Burgeryán Lázár, Szabó Ezsiás, Mihály Lajos, Molnár Lajos, Hári Gergely, Márton Mihály, Jakab Miklós, Kovács Károly Szabó János, Károly Sándor, Szász Ádám, Ágoston József, Jobb Mózes Gál Máttyás, Portik István, Brassovan Simon, Duduly János, Haja Gábor, Czepes Tódor, Kovács Lajos, Barra András, Szakács Ferenc, Maja László Orosz József, Lukács László, Kovács András, Pál Domokos, Dániel Vince Demeter László, Főrika István, Biró Áron, Fancsali Antal, Gábor József, Simó Domokos, Dezső József, Fazekas András, Ádám András, Erdős Antal, Portik Lajos, Tofán Gábor, Szűcs Miklós, Varga Miklós, Kovács Kálmán gyalogosok, Pál Domokos tisztszolgá.

— **Sürgős felhívás.** Mindazokat a kereskedőket, pékeket, kenyérsütőket, koresmárosokat, vendéglősöket s általában a kenyér-elárúsítókat, kik eddig kenyér, illetve liszt készletüket nem jelentették be és akik nálam folyó hó 9-től 15-ig az adatok beszolgáltatása végett még nem jelentkeztek: felhívom, hogy folyó hó 19-én délután 2 órakor nálam büntetés terhe mellett annál is inkább jelentkezzenek, mert ha nem jelentkeznek, tőlük liszt készletüket be fogom vonni. Akiknek lisztkenyérkészletük van, hozzák magukkal a lisztkenyérkészletüket is. Székelyudvarhely, 1916. január hó 15-én. Dr Majthényi Miklós s. k. polgármester.

— **Katonai előléptetések.** Rothenáry Albert ezredes, a székelyudvarhelyi cs. és kir. 82-es ezred parancsnoka Ambróz János szakaszvezetőt, Istók Domokos tizedes, c. szakaszvezetőt — címz. őrmestereknek; Haba Mihály tizedest — szakaszvezetőnek; Bandi Imre pórtartalékost — őrzető, címz. tizedesnek léptette elő.

— **Nyomtatvány-áremelés.** Az osztrák és magyar papírgyárosok január hó elsejével újabb 30 százalékkal emelték a papírárakat. Ezzel a háború óta beállott papíráremelkedés meghaladja a 130 százalékot. Ezenkívül nagyban megdrágultak a nyomtatványok készítéséhez szükséges összes anyagok és a munkások is háborús póllék címén magasabb fizetésben részesülnek. E kényszerhelyzetből kifolyólag a vidéki nyomdatulajdonosok hosszú ideig viselték a nyers anyagok stb. áremelkedéséből előálló többköltséget, ezen emelkedések azonban most már oly mértékűt öltöttek, hogy saját létfontosságuk szempontjából elkerülhetetlen a nyomtatványáremelés.

— **A házisertés haszna.** A Budapesti Hírlap egy dunántúli előfizetője pontos feljegyzés alapján közli, hogy mi volt az elmúlt évben a házi sertéstartás haszna. Szerinte a Balaton vidékén szerzett adatok alapján május elejétől a levégységig 207.50 korona befektetéssel szarvasban a székesfehérvári pác árak-

mellett 449.80 korona volt a bevétel, vagyis darabonként átlag 242.30 korona volt a tiszta haszon. A kiadás sorában a következők szerepelnek: Április végén vett negyedéves sertés ára 37 korona, zöld lucerna 6 korona, három mázsa alja burgonya 18, 55 kiló korpá 16.50, 130 kiló árpa 39, 75 kiló árpadara 29, 200 kiló csutkás tengeri 54 korona, sertésölés 10 korona. — Ezzel szemben a bevétel: 41 liter zsirért (4.80) 208.80 korona, 17 kiló sonka (5 K) 85 korona, 25 kiló hus és kolbász (4 K) 100 korona, 8 kiló hurka 24 korona, 5 kiló kocsonyahus 14 korona, 5 kiló póre 18 korona. A mint látható, a hizlalásra kisüzemben sem kell ráfizetni, a ki tehát ma tengerit kap csak egy-két ezer sertés hizlaláshoz is, az valószínűleg „nemzeti ajándékra” tesz szert.

— **Az E. M. K. E.** összes vagyona 1915 augusztus 31-én 3 millió 934 ezer 896 K 92 fillér volt.

— **A külföldi valuta beszo- gáltatása.** A marosvásárhelyi Kereskedelmi és Iparkamara közli az érdekeltekkel, hogy a külföldi fizetési eszközökre irányuló kereslet kielégítésének megkönnyítése érdekében az érdekelt kormányzati ágazatokkal, valamint a cs. kir. ausztriai pénzügyminiszteriummal egyetértőleg

intézkedés történt az iránt, hogy mind- azok, a kik ezenfelül kiviteli engedély- hez kötött árukat külföldre expor- tálnak, kötelesek lesznek a kivitelből eredő külföldi valutát az Osztrák- magyar banknak beszo- gáltatni. Ez az intézkedés 1916. január 1-én lépett életbe. Ezen időtől kezdve a kiviteli engedély megadása attól tétetik függővé, vajjon a kivitelből eredő külföldi valutának az Osztrák magyar bankba való beszo- gáltatása biztosítva van-e. Érdekeltek a kamaránál nyerhetnek az eljárásra nézve részletes tájékoztatást.

— **Katonai lábbeli szállítók figyelmébe.** A székelyföldi keresk. és iparkamara tudatja az érdekel- tekkel, hogy a katonai lábbelit szállító iparosok a csász. és kir. 2. sz. katonai ruhatárban bőrányagot vehetnek. Az árak a kamara hivatalos helyiségében megtekinthetők.

— **A sertés- és huster- mé- kek** legmagasabb ára 1916. január 16-ától február 15-éig Székelyud- varhelyt: olvasztott disznósir köz- vetlen a termelőtől vásárolva 6 K 50 f, elarusítónál 7 K 50 f; haj és egyéb olvasztatlan zsirféle 6 K 10 f — 7 K; friss nyers szalonna 5 K 90 f — 5 K 90 f; fésértés szalon- nával termelőtől 3 K 40 f; fésértés szalona nélkül termelőtől 3 K 10 f;

sertés- és nyers-sonka 3 K 80 f — 4 K 20 f; füstölt paprikás és só- zott száraz szalonna 7 K — 7 K 50 f; főzött, abált és csemege-szalonna 8 K — 8 K 50 f; nyers kolbász 5 K — 5 K 50 f; füstölt kolbász 6 K 50 f — 7 K 50 f; aprólékok (májás, tüdő-) elurksitónál 4 K 50 f; tepertő 4 K 50 f; füstölt karaj és sonka 7 K — 7 K 50 f; egyéb füs- tült husok 6 K — 6 K; főzött és kicsontolt sonka 8 K 50 f — 9 K 50 f, disznófőcsajt és egyéb felvágot- tak 5 K 50 f — 6 K kilogramon- kint. Ez árszabások túllépése kihá- gást képez s 2 hónapi elzárással és 600 K pénzbüntetéssel sújtható.

— **Vasalt erdélyi taligák szállítása.** Az állami vasut buda- pest-középponti üzletvezetősége nyil- vános pályázatot hirdet mintegy 800 darab vasalt erdélyi taligára. Az ajánlatokat február 4-én déli 12 óráig kell az üzletvezetőség I. általá- nos osztályának (VIII., Kerepesi ut 2. szám, I. em. 38. ajtó) benyújtani, a hol a részletes pályázati feltétel megudható.

— **Külfüg. Hadüg.** az egyetlen magyar katonai hetilap, mely állan- dóan közöl aktuális katonai cikke- ket, tájékoztató rajzokat és térké- peket, új rendelkezéseket stb. Taná- csot ad katonai ügyekben, hirt sze-

rez a hadbavonultakról. Szerkesztő- sége és kiadóhivatala Budapest, VIII. Népszínház u. 16. sz. a. van s a „Székelyország” olvasóinak mutat- vány számot készséggel küld. Ak megismeri, azonnal megszereti e ki- tűnő lapot.

— **A járdák tisztántartására** szólítja fel Dr. Majthényi Miklós pol- gármester Székelyudvarhely város érdekelt közönségét. Ahol hanyag- ságot észlel, ott a legszigorubbant fog eljárni.

— **A „Magyarország”** egyik legjobb politikai napilap, mely a szé- kelyföldi érdekeket is szolgálja. Szer- kesztősége és kiadóhivatala Buda- pest, VI. Teréz-körút 22. sz. a. van.

2pedálos cimbalom

Schunda-féle, kijátszott, igen jó karban eladó. A fedeles cim- balom ára 420 K volt, most 260 K. A másik 380 K, most 200 K. Székelyudvar- helyt Petőfi-utca 28. sz. Bo- kor József cimbalmos. 1-2.

Nyomtatta és kiadja BETEGH PÁL könyvnyomtató int. Székelyudvarhelyt

Könyv-, zenemű-, papir-, író- és rajzszerkereskedés, könyvnyomda és ujság- kiadó hivatal.

Betegh Pál

„Székelyország”

Csik-, Háromszék-, Marostorda-, Torda-aranyos- és Udvarhely- vármegyék független székely ér- dekü ujsága.

könyvnyomdája és könyvkötő intézete

a „Székelyország” („Székely-Udvarhely”) szerkesztősége és kiadó- hivatala Székelyudvarhelyt Kossuth-utca 31. szám (saját ház).

A székelyföld legnagyobb nyomtatvány- raktára!

Elkészít mindenféle községi, körjegyzői, egyházi, tanügyi, ügy- védi, végrehajtói és mindenféle magánügyi nyomtatványokat és állandóan raktáron tartja.

Vidéki megkeresésre azonnal válaszol. Költsé- gjegyzékkel díjtalanul szolgál.

Telefon szám 15.

Könyvnyomdai munkák u. m. könyvek, plakátok, számlák, jegyzékek, borítékok, névjegyek, eljegyzési és esküvői kár- tyák, meghívók, körlevelek és gyászje- lentések a legrövidebb idő alatt esinos kivitelben a legolcsóbbárak mellett ké- szülnek.

Keresek egy jóra való, szorgal- mas fiút nyomdász tanulónak. Reál- vagy polgári iskolai két osztályt, avagy algimnáziumot végzettek előny- ben részesülnek.

Figyelmeztetés!

Hirdetés az üzlet- lelke! Hirdetés nél- kül nincs üzlet! Hir- dessen a „Székely- ország”-ban és üz- letében okoetlen lendületet fog ta- pasztalni.

Hirdetések díjsza- bás szerint. A „Szé- kelyország” meg- jelenik minden va- sárnap. Előfizetési ára egy negyedépre 2 K 50 f. Egyes szám 16 fillér.

Az Élet könyve mint ál- landó házi oros 3 K kapható e lap kiadó hivatalában.